

Зоряна Наконечна

КОНЦЕРН ІВАНА ТИКТОРА «УКРАЇНСЬКА ПРЕСА»
(1925—1939 pp.): ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ

Виокремлено архівні матеріали, опубліковані документи, спогади, публіцистику 1925—1939 pp., які стали джерельною базою для дослідження історії створення, основних етапів функціонування концерну «Українська Преса». На основі цих джерел висвітлено проблеми, які постійно поставали перед редакціями часописів концерну в умовах іноземного панування.

Ключові слова: концерн «Українська Преса», Іван Тиктор, видавець, джерельна база, публікація, часопис.

Выделено архивные материалы, опубликованные документы, воспоминания, публицистику 1925—1939 гг., которые стали источниковедческой базой для исследования истории создания, основных этапов функционирования концерна «Украинская Пресса». На основе этих источников освещены проблемы, постоянно возникающие перед редакциями периодических изданий концерна в условиях иностранного господства.

Ключевые слова: концерн «Украинская Пресса», Иван Тиктор, издатель, источниковедческая база, публикация, периодическое издание.

The archival materials, published documents, memoirs, publicism of the 1925—1939 yrs, which became a source for the study of the history, major phases of functioning of the «Ukrayinska Presa» [«The Ukrainian Press»] concern, have been considered. On the basis of these sources the problems, which permanently faced editorial staffs of the concern under the circumstances of the foreign domination, have been illuminated.

Key words: «Ukrayinska Presa», Ivan Tyktor, publisher, sources, publication, magazine.

Джерельну базу дослідження історії створення та основних етапів функціонування відомого не лише на українських теренах, а й за кордоном концерну «Українська Преса», очолюваного прогресивним творцем українського інформаційного простору І. Тиктором, становлять архівні матеріали, опубліковані документи, мемуари, публіцистика 1925—1939 pp.

Передусім для об'єктивного вивчення передумов заснування, історії функціонування концерну використано галицькі періодичні видання, видавані ним і збережені у фондах Центрального державного історичного архіву України у м. Львові, Державного

архіву Львівської області, Наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. І. Франка, а також Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського у Києві. Зауважимо, що доволі повні збірки періодичних видань концерну «Українська Преса» зберігаються у Львівській національній науковій бібліотеці України ім. В. Стефаника. Саме тут, у відділі україніки, нам вдалося віднайти повний комплект (за винятком поодиноких чисел) часопису «Новий Час» (1923—1939), який і став основою майбутньої видавничої інфраструктури. У Бібліотеці також збережено повні комплекти щотижневика, призначеного селянській читацькій аудиторії, «Народня справа» (1928—1939); часопису для українських дітей «Дзвіночок» (1931—1939). Універсальна газета «Наш Прапор», яка впродовж 1932—1939 рр. висвітлювала всі важливі події суспільно-політичного і культурно-освітнього життя українців Галичини, наявна у фондах ЛННБУ ім. В. Стефаника, за винятком ч. 27, 29 за 1933 р. та ч. 11(114) за 1934 р. (зауважимо: цей комплект набагато повніший, аніж представлені в інших львівських бібліотеках і архівах). Сатирично-гумористичний часопис «Комар» (1933—1939), уперше детально опрацьований Л. Сніцарчук у монографії «Українська сатирично-гумористична преса Галичини 20—30 рр. XX ст.: історико-функціональний аспект та інтерпретаційні особливості» (Львів, 2001), теж переглянуто *de visu* завдяки фондам відділу україніки ЛННБУ ім. В. Стефаника. Інші пресові проекти львівського періоду функціонування концерну — часописи «Наш Лемко» (1934—1939) та «Українська Ілюстрація» (1934) — віднайдено у фондах цієї Бібліотеки.

Загалом, варто відзначити, що часописи, видавані концерном «Українська Преса» у Львові, можна опрацювати *de visu* в українських книгосховищах, на відміну від більшості українських пресових видань міжвоєнного двадцятиліття (і не тільки), чимало з яких, стверджують науковці, доволі складно віднайти. Причиною такої збереженості вважаємо доволі великі тиражі періодиків концерну порівняно з іншими тогочасними пресовими органами. Так, популярний серед галицького читачтва безпартійний «Новий Час» спорадично перевищував накладом відому газету «Діло». Тижневик «Народня справа», т. зв. «коров'яча газета», сягнув нечуваного тиражу (40 тис. примірників у час, коли наклади періодиків, за по-

одинокими винятками, коливалися від 1 до 15 тис. примірників) завдяки новій рекламній акції для української суспільності — страхування худоби передплатників. Іншою ж причиною може бути висока якість поліграфічних матеріалів, використовуваних І. Тиктором (хоча це викликає сумніви, бо часописи намагалися робити якомога дешевшими, доступними для широких громадських кіл, зокрема селянства).

Заповнити прогалини у дослідженні історії створення та функціонування концерну «Українська Преса» вдалося завдяки вивченню архівних документів різного походження та наповнення. Серед найважливіших збірок — фонд «Редакція журналу “Новий Час”, м. Львів, 1923—1939» [44—46], який зберігається у ЦДІАУ у м. Львові. Тут представлено переважно документи редакційного портфеля за 1928—1939 рр., зокрема листування товариств «Просвіта», «Рідна Школа», «Союз Українок», приватних кореспондентів із редакцією часопису, а також заяву у Сейм із протестом проти заборони вживання української мови міністерством пошт і телеграфів, звернення про необхідність фінансової допомоги дітям із малозабезпечених сімей, звіти про повітовий з'їзд та конференцію УНДО в Сокалі. Інший фонд — «Редакція газети “Народня Справа”, м. Львів, 1928—1939» [56] — містить, окрім адміністративних документів (спростування вміщених раніше статей, відомості про передплату), тексти різноматичних (переважно про економічне становище селянства, створення у селах культурно-освітніх товариств і кооперативів тощо) статей, надісланих до редакції упродовж 1930—1933 рр., відомості про арешти і переслідування польською владою українців, листування з редакцією, присвячене побуту українських емігрантів в Аргентині та Франції, тощо.

Фонд «Видавництво “Наш Лемко” (1934—1939)» [47] складається із 25 справ, заповнених адміністративною документацією (повідомлення, договори, укладені між Лемківською комісією товариства «Просвіта» у Львові та членами редакції часопису (1935—1937 рр.), листування товариств «Просвіта», «Рідна Школа», «Відродження», приватних осіб щодо передплати і висилання газети, пропоновані для друку на сторінках видання матеріали, спростування окремих публікацій тощо. Серед цих текстів — статті різноманітної тематики, повідомлення, спогади М. Дзеровича, М. Кипариса

та ін. (1935—1939 рр.), художні твори, збірки лемківських народних пісень (1936—1938 рр.).

Суттєво доповнюють джерельну базу матеріали фонду «Прокуратура апеляційного суду, м. Львів» [29—43], де віднайдено постанови відповідних органів про конфіскацію часописів. Цей фонд, заповнений документами структури, яка здійснювала юридичний захист інтересів Польської держави, серед іншого містить повідомлення прокурорів окружних судів про конфіскацію друкованих органів з додатком конфіскованих примірників україно- та іншомовної преси. Серед безлічі найменувань віднаходимо окремі числа «Дзвіночка» за 1933 та 1936 рр., «Народньої Справи» за 1932—1933, 1935 рр., «Нашого Лемка» за 1936 р. та найбільше — «Нового Часу» (за 1927, 1932—1933, 1935—1936, 1939 рр.). Документальне підтвердження конфіскації прокуратурою Львівського окружного суду газети «Наш Прапор» віднайдено в Державному архіві Львівської області [8].

Листування пресового бюро Львівського городського староства з редакціями місцевих газет і журналів, зокрема періодиків концерну, завдяки якому можна зробити висновок про ставлення місцевої влади до українського пресовидання, зберігається в ДАЛО [5—7]. Саме цей архів містить низку документів Львівського воєводського управління, пресового бюро Львівського городського староства — заяви, розпорядження, звіти, які характеризують постійне «удосконалення» цензури друкованого слова польською владою, причини конфіскації окремих публікацій, а інколи й цілих чисел періодиків [2—4].

Цінність для дослідження становлять фонди громадських та політичних організацій, особисті архіви визначних діячів, причетних до процесу видавання певного пресодруку, що знаходяться в ЦДІАУ у м. Львові. З-поміж численних документів фонду «Товариство “Просвіта”, м. Львів» [48] віднайдено, зокрема, листування з редакцією часопису «Народня Справа». Вирізки з газети «Новий Час» про роль верховної команди пластунів в організації пластунських таборів (за 1930 р.) зберігаються у фонді «Верховна пластова команда, м. Львів» [54]. У фонді «Греко-католицька Богословська Академія, м. Львів» [55] міститься листування її ректора Й. Сліпого з редакцією часопису «Новий Час».

Відбитки кліше, фінансова документація редакції журналу «Наш Лемко», звернення його кореспондентів до М. Дзеровича зберігаються у відділі рукописів ЛННБУ ім. В. Стефаника [19]. До речі, саме тут можна віднайти чимало матеріалів про зародження й розвиток української преси, спроби різних науковців та громадських діячів здійснити її бібліографію, що сьогодні активно використовуються працівниками Науково-дослідного інституту пресознавства при написанні історико-бібліографічного дослідження «Українська преса в Україні та світі XIX—XX ст.» [15—18, 20].

І. Тиктор як видавець-практик не залишив для майбутніх поколінь ані теоретичних праць, ані методичних розробок щодо успішного ведення видавничої структури. Нам не вдалося віднайти жодних його спогадів про діяльність концерну. Тому у роботі використано лише принагідні згадки про періодичні видання «Української Преси», що зберігаються в особистих фондах українських громадсько-політичних та культурних діячів, літераторів. Звичайно ж, ми акцентували увагу на архівах осіб, безпосередньо причетних до пресовидавничого процесу концерну «Українська Преса», — редакторів, видавців, постійних дописувачів, окрім того, опрацювали документи визначних постатей минулого, діяльність яких могла зацікавити видавців досліджуваних часописів. Так, вирізки з газети «Новий Час», її окремі числа, інколи і листування редакції віднайдено у фондах: «Студинський Кирило (1868—1941), історик мови і літератури, голова НТШ (1923—1932), академік ВУАН (1924—1933, 1939—1941)» [50], «Левицький Володимир Лукич (псевд. Василь Лукич) (1856—1938), нотаріус, письменник, літературознавець, культурно-освітній діяч, дійсний член НТШ» [51], «Лукань Степан-Роман (1907—1943), священник ЧСВВ, історик релігії, культури, бібліограф, журналіст» [52], «Андрусак Микола, бібліотекар Наукового товариства ім. Шевченка у Львові» [53]. Поодинокі матеріали про І. Тиктора зберігаються також у фондів «Шухевич Степан (1877—1945), адвокат, громадський і військовий діяч, видавець, публіцист» [49].

«Важливу службу мусить ще виконати [газета], щоби передати майбутнім поколінням відомости про велику українську сучасність», — стверджував ще 1932 р. М. Обідний, наполягаючи на необхідності збереження часописів, які є дзеркалом життя певного

покоління [25]. Мав рацію український етнограф — джерельну базу нашого дослідження (та й більшості сучасних наукових праць історичного спрямування) суттєво доповнюють численні публікації тогочасної преси, присвячені історії її зародження, основним етапам розвитку, проблемам існування в умовах постійного чужоземного панування, авторами яких переважно виступали її ж творці. Перш за все згадаємо статті, які безпосередньо не стосуються надбань концерну, але доволі повно змальовують загальний стан українського пресо- та книговидавничого руху і таким чином дають можливість охарактеризувати умови функціонування (переважно — «виживання») українських часописів у певних реаліях. Це, зокрема, публікації М. Голубця [1], Р. Купчинського [12], Д. Левицького [13], Л. Лукасевича [14], М. Масюкевича [21].

Окремий блок становлять полемічні публікації тогочасної преси, до яких перш за все віднесемо критичну статтю В. Целевича, вміщену у газеті «Діло» [57]. Звичайно ж, з огляду на часову віддаленість ми не можемо об'єктивно проаналізувати всі твердження автора, зокрема щодо нібито абсолютної некомпетентності авторів «Нового Часу» в громадсько-політичних питаннях, однак мусимо погодитись із проблемою анонімності на шпальтах цієї газети. До сьогодні не вдалося встановити авторство чималої кількості громадсько-політичних статей, опублікованих у часописі. Інша цікава теза В. Целевича — з приводу твердження І. Тиктора про незалежність часописів концерну: «Кожний часопис залежний або від одиниці або від якоїсь політичної чи громадської установи... Часописи п. Тиктора залежні від нього», а він «досі не дав себе пізнати ані в громадській праці, ані в політиці». Автор стверджував, що відсутність чіткої громадсько-політичної позиції як у зацікавленої амбітної особи — І. Тиктора (суто «під торговельним оглядом»), так і у його виданнях провокує виникнення хаосу в суспільному житті. Варто погодитися з В. Целевичем, що автори часописів повинні вирізнятися високою компетентністю у висвітлюваних питаннях (чого доволі часто бракує і сучасній пресі), однак, на нашу думку, існування на пресовому ринку незалежного від будь-яких політичних структур часопису не сприяє виникненню хаосу, а допомагає потенційним читачам без сторонньої «допомоги» визначитися у своїх поглядах. Низка претензій В. Целевича стосувалася й інших пресодруків «Української Преси» — «Нашого Прапору» і «Комара».

Видавцем «жовтої преси» і підприємцем, що прагне насамперед фінансової вигоди, називає І. Тиктора С. Лижкевич [22], який попри тотальну критику видавничої продукції концерну, а перш за все — більшості книг «Української Бібліотеки», намагаючись бути об'єктивним, змушений визнати доступність книг і преси концерну для пересічного українця.

Як джерело у дослідженні використано низку статей, повідомлень, заміток, вміщених у часописах концерну «Українська Преса». Відфільтрувавши саморекламу (І. Тиктор значно випереджав своїх сучасників у вмінні належно подати потенційній читацькій аудиторії новий видавничий продукт чи підтримувати імідж існуючого), у цих публікаціях віднаходимо як думки видавців щодо ролі преси загалом і часописів концерну зокрема у суспільному житті, так і факти функціонування концерну, відомі лише його творчому колективу [9; 23; 24; 28; 58]. В окремих статтях йдеться про умови праці колективу «Української Преси» [26; 27], причини конфіскації окремих публікацій [11], арешт І. Тиктора за образу керівництва української гімназії у Станіславі [10] тощо. Серед цих публікацій звернемо увагу на статтю Р. Купчинського. Після її конфіскації він не лише цілком повторив вилучений текст, а й із властивою йому іронічністю звернувся до органів львівської цензури: «...не вільно насилувати приписів конституції, гарантуючих свободу друку» [11]. (Зауважимо, що у фондах ЛННБУ ім. В. Стефаника зберігається чимало випусків часописів до і після конфіскації, що дає можливість визначити, матеріали якої саме тематики були «не до душі» місцевим цензорам.)

Таким чином, можемо стверджувати, що матеріалів, які є джерелом для вивчення історії виникнення і умов діяльності концерну «Українська Преса», є доволі багато, однак вони переважно розпошені по особистих архівах визначних діячів тогочасся або ж у фондах державних установ (за винятком самих часописів, які майже повними комплектами можна віднайти в ЛННБУ ім. В. Стефаника). Не вдалося також віднайти особистого архіву І. Тиктора, видавцем не підготовлено для майбутніх поколінь жодних теоретичних посібників, немає спогадів, які б відтворили перипетії, що супроводжували існування періодичних видань концерну. Виняток становлять лише архіви редакцій часописів «Новий Час», «Народня справа»,

«Наш Лемко», що зберігаються в Центральному державному історичному архіві України у м. Львові. Саме публікації цих газет і журналів суттєво допомогли відтворити реальну картину функціонування тогочасної преси.

1. *Голубець М.* В обличчю сучасності та історії / М. Голубець // *Новий Час.* — 1936. — Ч. 82.
2. Державний архів Львівської області, м. Львів (далі — ДАЛО). — Ф. 1: Львівське воєводське управління, оп. 51, спр. 769. — Арк. 1—16: Розпорядження міністерства внутрішніх справ Польщі про конфіскацію періодичної літератури і сенаторських доповідей у пресі (1926 р.).
3. ДАЛО. — Ф. 1, оп. 51, спр. 769. — Арк. 17—17зв.: Телефонограма міністра внутрішніх справ Польщі (17 травня 1926 р.) воєводам Львова, Станіслава, Тернополя про запровадження попередньої цензури преси.
4. ДАЛО. — Ф. 110: Львівське городське староство, оп. 3, спр. 10: Місячні звіти пресового бюро Львівського міського староства за 1930—32 рр. — 250 арк.
5. ДАЛО. — Ф. 110, оп. 3, спр. 11: Листування пресового бюро Львівського староства із видавництвами газет і журналів з організаційних питань. — 134 арк.
6. ДАЛО. — Ф. 110, оп. 3, спр. 23: Листування пресового бюро Львівського староства із видавництвами газет і журналів з організаційних питань. — 91 арк.
7. ДАЛО. — Ф. 110, оп. 3, спр. 24: Листування пресового бюро Львівського староства із видавництвами газет і журналів з питань видання нових журналів і газет. — 105 арк.
8. ДАЛО. — Ф. 139: Прокуратура львівського окружного суду, оп. 5, спр. 1011. — Арк. 1—9: Справа про конфіскацію газети «Наш Прапор».
9. Десятьліття «Народньої Справи» // *Народня Справа.* — 1938. — Ч. 43.
10. Карна розправа проти відповідального редактора «Нового Часу» [І. Тиктора] // *Новий Час.* — 1929. — Ч. 48.
11. [Купчинський Р.]. Обходи: Інтерпеляція посла С. Підгірського і інших до Панів Міністрів Справ Внутрішніх і Справедливости в справі конфіскації артикулів в українськiм часописі «Новий Час» / Зиз // *Новий Час.* — 1924. — Ч. 31.
12. [Купчинський Р.]. Кріза української преси / Зиз // *Новий Час.* — 1924. — Ч. 7.
13. *Левицький Д.* Національна преса — керманіч і виховник народу / Д. Левицький // *Діло.* — 1930. — Ч. 9.
14. *Лукасевиц Л.* 125-ліття преси в службі нації / Лев Лукасевиц // *Краківські Вісті.* — 1941. — Ч. 7.

15. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника, м. Львів (далі — ЛННБУ). — Ф. 29: Возняк Михайло Степанович, спр. 92: Тематична картотека з історії української літератури. — Арк. 613—714: Українська преса; Арк. 715—736: Заборона українського слова; Арк. 1148—1158: Цензура.
16. ЛННБУ. — Ф. 57: Калинович Іван Гнатович, спр. 477: Бібліографія української періодики (1878—1926). — 1555 арк.
17. ЛННБУ. — Ф. 57, спр. 589: Українська преса. — 303 арк.
18. ЛННБУ. — Ф. 57, спр. 658: Історія друкарства та видавничого руху. — 137 арк.
19. ЛННБУ. — Ф. 122: Товариство «Просвіта», спр. 21: Звернення, кореспонденція до Маркіяна Дзеровича, фінансова документація, квитанції, вкладова книжечка «Дністра», відбитки кліше та інші матеріали редакції журналу «Наш Лемко». Львів, Коломия, 1926, 1934—1939 рр. — 196 арк.
20. ЛННБУ. — Ф. 202: Шендрик Іван, спр. 30: Підготовчі матеріали до бібліографії українських періодичних видань. — 2275 арк.
21. *Масюкевич М.* Істота української преси / М. Масюкевич // Вісти Українського Наукового Інституту в Берліні. — 1936. — № 5. — С. 3—7.
22. [*Мох О.*]. Між двох сил / С. Лишкевич // Дзвони. — 1933. — Ч. 11/12. — С. 527—528.
23. «Новий Час» вчора й нині // Новий Час. — 1935. — Ч. 26.
24. Нові українські журнали [і про «Українську Ілюстрацію»] // Дзвони. — 1934. — Ч. 1/2. — С. 71.
25. *Обідний М.* Не нищить перечитаних газет / М. Обідний // Діло. — 1932. — Ч. 127.
26. Праця друкарів і друкарських машин концерну «Українська Преса» // Золотий колос : Календар на рік 1939. — Л., 1938. — С. 157—158.
27. Праця нашого Видавництва: (У 10-ліття «Народньої Справи» й «Золотого Колосу») // Золотий Колос : Календар на 1939 рік. — Л., 1938. — Ч. 242.
28. 1000 : [стаття до 1000-го числа «Нового Часу»] // Новий Час. — 1931. — Ч. 94.
29. Центральний державний історичний архів України, м. Львів (далі — ЦДІАУ). — Ф. 205: Прокуратура апеляційного суду, м. Львів, оп. 1, спр. 1246: Циркуляри і інструкції міністерства юстиції, міністерства внутрішніх справ і Львівського воєводського управління, листування з ними про посилення цензури і конфіскації друкованих видань з додатком конфіскованих екземплярів видань. 1921—1931 рр. — 249 арк.
30. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1246. — Арк. 149—149зв.: Пояснення міністра справедливості до маршалка Сейму Республіки Польща на інтерпеляцію українських послів. 25.04.1925.

31. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1246. — Арк. 208—208зв.: Розпорядження міністра справедливості прокурору при апеляційному суді у Львові щодо пресового права. Варшава, 02.06.1927.
32. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1246. — Арк. 210—211зв.: Розпорядження міністра справедливості прокурору при апеляційному суді у Львові щодо пресового права. Варшава, 01.06.1927.
33. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1246. — Арк. 213—214зв.: Циркуляр міністерства внутрішніх справ у справі виконання пресового права до всіх воєвод. Варшава, 28.05.1927.
34. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1246. — Арк. 215—221зв.: Пояснення основних положень пресового права прокуророві при апеляційному суді у Львові. Варшава, 02.06.1927.
35. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1246. — Арк. 227—233зв.: «Інструкція пресова» відділу публічної безпеки Львівського воєводського уряду. Львів, 05.11.1931.
36. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1274: Повідомлення прокурорів окружних судів про конфіскацію друкованих видань з додатком конфіскованих екземплярів. 1929 р. — 205 арк.
37. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1307: Повідомлення прокурора окружного суду у Львові про конфіскацію газети «Новий Час». 1932. — 28 арк.
38. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1369: Повідомлення прокурора окружного суду у Львові про конфіскацію газети «Новий Час». 1933. — 62 арк.
39. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1385: Повідомлення прокурора окружного суду у Львові про конфіскацію журналу «Дзвіночок». 1933. — 11 арк.
40. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1402: Повідомлення прокурорів окружних судів про конфіскацію друкованих видань з додатком конфіскованих екземплярів. 14 серпня 1933 — 26 квітня 1939 рр. — 62 арк.
41. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1539: Повідомлення прокурорів окружних судів про конфіскацію друкованих видань 1936 р. — 29 арк.
42. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1560: Повідомлення прокурора окружного суду у Львові про конфіскацію газети «Новий Час». 1939. — 41 арк.
43. ЦДІАУ. — Ф. 205, оп. 1, спр. 1579: Повідомлення прокурорів окружних судів про конфіскацію друкованих видань 1939 р. — 83 арк.
44. ЦДІАУ. — Ф. 315сч.: Редакція журналу «Новий Час», оп. 1, спр. 1: Листи кореспондентів до редакції про поміщення статей, передплату журналу та ін. (1920—1939, 23 січня). — 37 арк.
45. ЦДІАУ. — Ф. 315сч., оп. 1, спр. 1. — Арк. 15: Лист анонімного кореспондента до редакції «Нового Часу». 09.11.1935.
46. ЦДІАУ. — Ф. 315сч., оп. 1, спр. 1. — Арк. 16—17: Лист В. Кушніра до редакції «Нового Часу». 10.11.1935.

47. ЦДІАУ. — Ф. 326: Видавництво «Наш Лемко» (1934—1939), 25 спр.
48. ЦДІАУ. — Ф. 348: Товариство «Просвіта», м. Львів, спр. 7691.
49. ЦДІАУ. — Ф. 371: Шухевич Степан (1877—1945), адвокат, громадський і військовий діяч, видавець, публіцист, спр. 156.
50. ЦДІАУ. — Ф. 362: Студинський Кирило (1868—1941), історик мови і літератури, голова НТШ (1923—1932), академік ВУАН (1924—1933, 1939—1941), спр. 522.
51. ЦДІАУ. — Ф. 363: Левицький Володимир Лукич (псевд. Василь Лукич) (1856—1938), нотаріус, письменник, літературознавець, культурно-освітній діяч, дійсний член НТШ, спр. 37.
52. ЦДІАУ. — Ф. 364: Лукань Степан-Роман (1907—1943), священник ЧСВВ, історик релігії, культури, бібліограф, журналіст, спр. 176.
53. ЦДІАУ. — Ф. 388: Андрусяк Микола, бібліотекар Наукового товариства ім. Шевченка у Львові, оп. 1, спр. 47: Листування з редакціями й адміністраціями українських газет, журналів, наукових видавництв про опублікування статей, рецензій, оглядів, підготовлених М. Андрусяком. 1933—1939 рр. — 25 арк.
54. ЦДІАУ. — Ф. 389: Верховна пластова команда, м. Львів, спр. 970.
55. ЦДІАУ. — Ф. 451: Греко-католицька Богословська Академія, м. Львів, спр. 1221.
56. ЦДІАУ. — Ф. 781, спр. 33: Редакція газети «Народня Справа», м. Львів, 1928—1939.
57. *Целевич В.* Ті, що вносять хаос у українське життя (Прилюдна відповідь на прилюдні запити) / В. Целевич // Діло. — 1933. — Ч. 162.
58. Що дає «Народня Справа» своїм передплатникам? // Народня Справа. — 1937. — Ч. 46.

Мар'яна Комарця

КОНЦЕПЦІЯ НАЦІОЦЕНТРИЗМУ КОСТЯНТИНА ЧЕХОВИЧА ЯК ЯВИЩЕ КУЛЬТУРНОГО ПОГРАНИЧЧЯ

Проаналізовано концепцію християнського націоналізму Костянтина Чеховича в контексті його літературознавчого, мовознавчого й філософського доробку, роль психолінгвістичної теорії Олександра Потебні у формуванні цієї концепції, діяльність К. Чеховича як редактора славістичного кварталника «Слово».

Ключові слова: *Костянтин Чехович, християнський націоналізм, Олександр Потебня, кварталник «Слово».*